



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

# **Orator Christianvs Caroli Regii E Societate Iesv**

**Reggio, Carlo**

**Romæ, 1612**

De gaudio, & tristitia. cap. 19.

---

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68672](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68672)

templum prophanatur, & maculatur huius vitij turpitudine  
imo, vt ait idem Paulus sunt membra Christi. Sumam ergo  
membrum Christi, & faciam membrum Meretricis? Abfit.  
Quartò. Ex hoc vitio innumera scelera nascuntur, ea proponit  
Greg. quæ supra videre potest, qui velit. Istud est à Deo apo-  
statare, vt scriptura loquitur. Vinum & mulieres apostatare  
faciunt etiam sapietes, vt Salomonem. Quintò. Præter hæc, alia  
innumera damna infert, nam consumit patrimonia, vt hedera  
plantas ac parietes: bonam famam pessundat, aufert salutem  
corporis, obscurat aciem mentis; memoriam debilitat; tollit  
pacem interiorem animæ; & Seminarium est inimicitiarû exte-  
riorum. Iob. Ignis est (ait) vsque ad perditionem deuorans,  
& omnia eradicans genimina. Sextò. Est vitium hoc valde  
curatu difficile, eoque magis formidandum, vt insanabiles cor-  
poris morbi timentur. Est enim hæc intemperantia nimis vehe-  
mens, & eum quem semel inuasit profundissimo cæno inuoluit,  
vide vix vnquam sinit emergere. Septimò. Optimum erit, vt  
sæpe Concionator eum se se offert occasio castitatis, eius cele-  
bret pulchritudinem & gloriam, vtilitatem ac præmium. Ha-  
bemus exempla tot Virginum in vtroque sexu, in quibus am-  
plificandis liberior excurret oratio, sine vllo dicendi, sermo-  
numque rubore, & sæpe eum maiore fructu tam ad coercendam  
incontinentium turpitudinem, quam ad alios inflammandos  
tantæ virtutis amore.

Luxuriæ effe-  
ctus.  
Lib. 30.  
Mor. c. 16.

Iob. 31.  
Luxuria diffi-  
cile curatur.

De gaudio, & tristitia. Cap. XIX.

Datur aliquod gaudium, & lætitia bona, nempe lætitia spi-  
ritualis in Domino, in bona conscientia, in operibus bo-  
nis, in seruire spiritus. Datur & alia mala, quæ habet nimium  
ritum, scurrilitatem, superuacaneas remissiones, vana & inu-  
tilia colloquia, quæ merito dici potest dissolutio animi, ac men-  
tis distractio, vanitas ac leuitas quædam, ac defectus spiritus  
boni. Lætitiæ, & gaudium spirituale ac sanctum, Primò. Sacra  
Scriptura sæpe commendat, & nos ad ipsum inuitat, & adhor-  
tatur. Gaudete in Domino semper, iterum dico gaudere. In  
Psal. autem frequentissimè. Latamini in Domino & exultate,  
Ipsi. Inbilate Deo omnis terra; Latetur cor quærentium Do-  
minum, & alia quæ significant hanc esse Dei voluntatem, vt nõ  
tristitia aut ex necessitate seruiamus. Hilarem enim datorẽ  
diligit Deus, sicut domini temporales tales etiam expetunt.

Lætitiæ du-  
plex bonæ  
& mala.

Loci pro bo-  
no gaudio.  
Eph. 4.  
Psal. 31.  
Psal. 61.  
Psal. 104.  
2. Cor. 9.

H h famu-

familios. Secundò. Ex hoc gaudio magna Deo gloria nascitur, & eo modo significamus, nos magnificare eum Dominum cui tam hilares seruimus. Tertiò. Est magna proximorum edificatio, dum vident nos alacri animo Deo famulantes. Quartò. Opus cum letitia factum recipit ex ea parte maius meritum, quia etiam fit cum maiori diligentia, & animi propensione. Et Arist. docet delectationem opus perficere, sicut decor inuentum perficit, & ipsamet delectatio vires addit ad operandum, sicut contra tristitia enervat. Quintò. Letitia facit hominem

*Psal. 50.* in omni bono opere perseverantem; nam Dauid petit primò dari sibi letitiam salutaris, & statim orat confirmari spiritu principali. Sextò, letitia hæc in bono opere est effectus bonæ conscientie, & simul eiusdem, est signum: indicium quoque acquisitæ virtutis, & habitus est operari cum voluptate: quare hortandi sunt homines ad bonam conscientiam. Secura mens quæ

*Pro. 15.* inge conuiuium, sicut ex mala conscientia oritur tristitia vt patet de Cain. Septimò, Ob hæc omnia, videtur Deus hoc privilegium concessisse ijs, qui in ipso delectantur, vt orationes eorum acceptæ sint. Iob. Tunc super Omnipotentem delicijs afflues, & eleuabis ad Deum faciem tuam; rogabis eum & exaudiet te.

*Iob. 22.* Et Eccles. qui adorat Deum in oblectatione, suscipietur, & deprecatio illius, vsque ad nubes propinquabit. Iterum delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui. Octauò, Delectari in Deo res est præstantissima. Tunc delectaberis super Domino, & sustollam te super altitudines terræ. Claudis aditum tentationibus inimici, & omnibus ferè peccatis, quæ solent fieri delectationis causa. Postremò. Non deerunt multa materia

*Pf. 36.* ex quibus occasio sumatur excitandi hoc gaudium in Domino, præsertim Dei ipsius bonitas, charitas, misericordia, & beneficia tam multa à Deo nobis collata, maxime per Christi redemptionem, per quæ consolatur nos Spiritus sanctus, & dat pignus in cordibus nostris ad spem futurorù bonorum, in quibus spè gaudemus. Scripturæ sacræ studium ad id aptissimum est quemadmodum hortatur Paul. vt per consolationem scripturarum spem habeamus.

*Rom. 15.* Tristitia seu dolor.

*2. de fide Orth. cap. 14.* Tristitia est passio per quam detestamur malum, quod vel re vel opinione sit præsens: Quatuor eius species à Damasceno assignantur: Misericordia, quæ est tristitia de alieno malo tantquam proprio. Inuidia quæ est tristitia de alieno bono. Angustia, cum aliquo modo ita constringimur, vt nõ appareat euadendi locus. Acedia, quæ est tædium in opere bono. possunt etiam-

etiamnum addi tres alia: Pœnitentia, quæ est tristitia de peccato commisso. Nemesis, cum iudicamus aliquem indignum bono quod habet: Et zelus de bono alieno quatenus illud deest nobis. Cass. præter illam quæ pro salutari pœnitentia peccatorum nostrorum & aliorum, vel pro studio perfectionis, vel pro desiderio suscipitur futurorum bonorum, docet omnem aliam tristitiam tanquam sæculi, & quæ mortem inferat, aequaliter repellendam esse, ac sicut fornicationis spiritum ac philargiriæ de nostris cordibus penitus esse excludendam; ex quibus patet dari tristitiam aliquam bonam, ut est pœnitentia & misericordia, aliquam malam & fugiendam. De pœnitentia & misericordia agam in tertia parte. Hoc loco de tristitia mala generatim & speciatim tēperanda. Generatim hi loci idonei erūt. Primò, Auctoritas sacrarum literarum, quibus Dei omnibus voluntas manifestatur, cui maxime displicet tristitia spiritus. Eccl. Tristitiam non des anima tuæ. Et omnis plaga tristitia cordis. Secundò, Damna quæ affert magna sunt. Sicut tinea, vestimento, & vermis ligno, ita tristitia viri nocet cordi: non enim solum tristitia de malo nihil omnino minuit, sed etiam affligit, & conficit hominem, grauiusque malo ipso, est malū. Nec solum ut ait S. Bern. omnis boni est impedimentum, sed etiam est causa, & radix multarum tentationum & malorum: nam ex ea sapissime ira nascitur. Qui enim est tristis, faciliè ob lata occasione irascitur, impatiens est, turbatur valdè, ut aliquando non videatur iudicio pollere. Eccl. Non est sensus tibi est amaritudo. Aliquando inducit pusillanimitatem atque adeo desperationem, ut in Caim & Iuda: Et Paul. ait; Tristitia huius sæculi mortem operatur. lēdit communem societatem; nam quos tristitia occupat, reddit morosos, asperos intractabiles alijs, tollens suauitatem, & affabilitatem morum; etiam corporis valetudini obest plurimum, comprimit cor, impedit omnes corporis animique functiones. Tertio, Valdè placet Dæmoni hic spiritus tristitiæ, ideoque conatur hominē eo obruere, ut demum ad voluptates carnis ac mundi inde traducat, totumque perdat, persuadens eo modo ab illo merore liberatum iri. Est D. Francisci verissima doctrina, & experientia, compertum est, cum homo est tristis, immitti à Dæmone turpes cogitationes, ita tristitia est nidus & cauerna Dæmonis. Quod idem magnus ille Antonius suis asserere solebat. Quarto, Extinguit spiritus tristis, spiritum Dei, quia ille omnino habet contrarias condiciones. Hic enim spiritus Dei est suavis, humanus,

H h 2 beni-

Tristitia bona & mala. Lib. 9. de Inst. reu. cap. 12.

Contra tristitiam malam argumenta.

Eccl. 30. Eccl. 25. Prou. 25.

De int. domo. c. 45.

Eccl. 25. 2. Cor. 7.

Tristitia huius sæculi mortem operatur. lēdit communem societatem; nam quos tristitia occupat, reddit morosos, asperos intractabiles alijs, tollens suauitatem, & affabilitatem morum; etiam corporis valetudini obest plurimum, comprimit cor, impedit omnes corporis animique functiones. Tertio, Valdè placet Dæmoni hic spiritus tristitiæ, ideoque conatur hominē eo obruere, ut demum ad voluptates carnis ac mundi inde traducat, totumque perdat, persuadens eo modo ab illo merore liberatum iri. Est D. Francisci verissima doctrina, & experientia, compertum est, cum homo est tristis, immitti à Dæmone turpes cogitationes, ita tristitia est nidus & cauerna Dæmonis. Quod idem magnus ille Antonius suis asserere solebat. Quarto, Extinguit spiritus tristis, spiritum Dei, quia ille omnino habet contrarias condiciones. Hic enim spiritus Dei est suavis, humanus,

benignus, benefaciens, stabilis, intelligibilis, acutus, omnem habens virtutem, omnia prospiciens: & contra, spiritus tristis est asper, infatiabilis, obscurans intellectum, difficilis ad bona, eneruans vires, denique spiritus tristis exsiccat ossa, praesertim animae, idest eius potentias, & inhabilem reddit ad orationem, & ad opera bona. Vnde Aaron. Quomodo ait poteram placere Deo in caeremonijs, mente lugubri? Quinto, Proponenda est animo tristi vanitas, & breuitas omnium bonorum huius mundi, vt contemnantur: ita enim si amissa fuerint non afferet tristitiam: Nam quod non magni sit possessum, nec tristitiam affert amissum. Quocirca qui in Deo cor suum, & spem collocat, de eo gaudet, nec dolet ob amissionem bonorum, quae non amat. Ad hoc gaudium hortatur Christus vt gaudium vestrum sit plenum, & gaudium vestrum nemo tollat a vobis. Sexto, Reuocanda est in memoriam praesentis vitae miseria & cogitandum. Primum re vera nihil nobis praeter nostram voluntatem obesse: quare omnem calamitatem, habere quidem nomen mali, & speciem, non autem vim: imò multas virtuti commoditates asferre. Deinde id ferre conditionem vitae praesentis, in qua nemo est tam composita felicitatis, vt non aliqua ex parte cum status sui fortuna rixetur. Itaque paratos esse decet omnes ad ea toleranda, quae omnibus communia sunt. Septimo, excitandi sunt homines vt voluntatem suam cum Dei voluntate conforment, & intelligant nihil casu aut fortuito fieri, sed omnia (solo peccato excepto) à Dei prouidentia pendere, & ad finem gloriae suae ac nostrae salutis tendere debere. Nec sine difficile erit tristitiam animo depellere, si animus ad Deum per orationem confugiat: dicatque cum Christo Veruntamen non mea voluntas, sed tua fiat. Sic D. Iacob. hortatur, tristitiam, ait, quis in vobis, oret, & psallat. Sic Dauid cythara Domonium. Saulis expellebat, & de se affirmat, Cantabiles mihi erant iustificationes tuae in loco peregrinationis meae. Et quare tristis es anima mea, & quare conturbas me, spera in Deo meus. Itaque inducendi sunt omnes, vt in omni occasione minoris ad Dei voluntatem se tanquam ad firmissimam anchoram applicent. Multa contra spiritum tristitiae docet Cass. Et plane spiritualis vita, maximè Spiritus Sancti gaudijs eget. Octauo, iam tradamus aliquot remedia quae solent tristitiam subleuare. Ea sunt. Primum quod non tam ipsum malum quam opinio, & aestimatio mali solet asferre tristitiam ita docet Plutarchus, Cice-

Cicero, Secundo præmeditatio mali . Nam quæ ex improviso  
obveniunt magis opprimunt, at iacula præuisa minus feriunt.  
Tertio, Cum adest malum, cogitandum est tunc temporis ma-  
gnas nos virtutes exercere posse, scilicet patientiam, magnitudi-  
nem animi, vnionem cum Deo, & alia . Quarto cogita talem  
esse rerum humanarum conditionem . Quinto, cogita eum qui  
meret non adhibere malo remedium, sed sese frustra confice-  
re. Sexto, reuoca in memoriam te alias passum similia, & eua-  
lisse : ita & præsentis angoris finem futurum . Septimo, cogi-  
tanda, quæ delectationem, modo vetita non sit, afferunt, opti-  
mum erit illud Psal. Memor fui Dei & delectatus sum.

In Tusc.

Psal. 76.

De Tristitia Inuidia & Acedia . . Cap. XX.

**T**ristitia Inuidia pessima est, cuius turpitudine ex his locis  
persuaderi potest. Primò. Ex natura & actibus eius. Quid  
deformius quàm gaudere malo, dolere bono, contra illud Isa.  
Vt qui dicitis bonum malum, & malum bonum. Quid indignius  
quàm lætari si res male succedant, dolere si prospere? Contra  
illud maxime proprium naturæ principium: Flere cum flenti-  
bus, gaudere cum gaudentibus? Secundò. Ex causis quæ sunt,  
superbia, cupiditas, alienatio animi, odium. Tertio. Ex effe-  
ctibus qui ex inuidia nascuntur, vt sunt reticere res aliorum,  
bene gestas, & cum adest occasio detrahere, de virtutibus  
aliorum imminuere, perperam interpretari, irridere per iro-  
niam, detegere culpas, impedire alios, de statu deicere. Quarto  
Inuidia maximè aduersatur Deo, cuius bonitas est se commu-  
nicare cum omnibus: Item Beatis, qui aliena felicitate lætan-  
tur, vt sua; legi naturæ quæ iubet vt eadem alijs faciamus;  
quæ nobis fieri vellemus; Charitati Christianæ, quæ, vt Paulus  
ait, non æmulatur, non agit perperam, non quarit quæ sua  
sunt, congaudet, & miseretur. Quinto, Hominem maximè si-  
mitem diabolo facit, qui totus est in nostris malis curandis &  
impedienda salute. Sexto suum etiam auctorem rodit & cru-  
ciat, cumque sit iniustissima contra omnes, in hoc est iustissima,  
quod inuidum flagellat, ac punit, & persequitur. lege Cypri. de  
zelo & inuidia. Bas. Chryf. Damasc. &c.

Contra tristi-  
tiam Inuidia  
loci.

Isa. 5.

Rom. 12.

I. Cor. 13.

Tristitia Ace-  
dia argui-  
tur.

